

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Kristi Vinter-Nemvalts
kantsler
Haridus- ja Teadusministeerium
hm@hm.ee

Teie 12.09.2023 nr 1.1-10.4/23/3966

Meie 25.09.2023 nr 2.2.-1/23/22-2

Puuduste kõrvaldamiseks tähtaja määramine

Andmekaitse Inspektsiooni menetluses on Haridus- ja Teadusministeeriumi taotlus uuringus „Kaasava hariduskorralduse tõhusus üldhariduses 2023“ isikuandmete töötlemiseks.

Tutvunud Teie taotlusega, palun selgitusi järgnevatele punktidele.

1. Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 6 lg 4 sätestab, et kui teadusuuring põhineb eriliiki isikuandmetel, siis kontrollib asjaomase valdkonna eetikakomitee IKS § 6 tingimuste täitmist. Kui teadusvaldkonnas puudub eetikakomitee, siis kontrollib nõuete täitmist Andmekaitse Inspektsioon. Teie taotlusest ei ilmne, kas olete eetikakomitee poole pöördunud või mitte. Juhul kui olete eetikakomitee kooskõlastuse uuringuks saanud, siis palun edastada see esimesel võimalusel ka inspektsioonile.
2. Palun selgitada punktis 5 täpsemalt valimi moodustamise põhimõtteid ja seda, kes valimisse kuuluvad ja milline on valimisse kuuluvate laste ligikaudne arv kokku, mh palun täpsustada,
 - a. kas uuring hõlmab tava- ja haridusliku erivajadusega õpilasi või ainult haridusliku erivajadusega õpilasi;
 - b. kui suur on valimi vahemik alushariduse puhul.
3. Kui uuring hõlmab nii tava- kui ka haridusliku erivajadusega lapsi, siis palun põhjendada, kuidas on tavaõpilastega seotud isikuandmete nii ulatuslik töötlemine (kõikide õpilaste ja kõikide andmekoosseisude lõikes) kooskõlas uuringu eesmärgiga (taotluse punkt A ja punkt 4), mille kohaselt soovitakse teada saada eelkõige, kuidas on haridusliku erivajadusega õpilased jätkanud oma haridusteed (ka peaaegu kõik uurimisküsimused punktis 4 on koostatud lähtuvalt haridusliku erivajadusega õppijatest).
4. Kas ja miks ei ole uuringu eesmäärke võimalik saavutada väiksema valimiga?
5. Kas ja milline on Maksu- ja Tolliameti valmisolek uuringu tarbeks TÖR ja TSD andmete edastamisel?
6. Palun põhjendada, miks on vajalikud kõik TSD-d ja sissetulekut puudutavad andmed (lisaks tööturul osalemise omadele) ja millist eesmärki antud teadmine kaasava hariduskorralduse tõhususe kontekstis täidab (punktis 5.1 ja lisa 2 TSD lisa 1 ja lisa 2 andmed; füüsilise isiku tuludeklaratsioon A-vorm – sissetulek töötamisest või ettevõtlusest välismaalt; füüsilise isiku

tuludeklaratsioon E-vorm – tulu kokku ja kahju/kasum; äriregister osaluse protsent; TSD lisa INF 1 makstud dividendide summa; ettevõtluskonto brutosumma).

7. Palun põhjendada, miks on vajalikud järgmised andmed ja kuidas välditakse esimese kolme punkti puhul, et isikud ei oleks saanud andmete kogumis siiski tuvastatavad (punkti 5.1 ja lisa 2 andmekoosseis):
 - EHISE alushariduse õppurid – õppeasutuse registreerimisnumber (kood);
 - EHIS üld- kutse- ja kõrghariduse õppurid – õppeasutuse registreerimisnumber (kood);
 - alushariduse ja üld-, kutse- ja kõrghariduse õppurite elukoht omavalitsusüksuse täpsusega (miks ei piisa maakonna täpsusest?);
 - TÖR (töötamise andmed) – ettevõtte/asutuse pseudoisikukood;
 - TÖR (töötamise andmed) – töötamise identifikaator – millega on tegemist ja miks ei piisa kirje olekust/staatusest;
 - TÖR (töötamise andmed) – ameti kood – kas tegemist on ametinimetusega ja miks see vajalik on;
 - TSD – väljamakse tegija pseudoisikukood;
 - TSD lisa INF 1 – ettevõtte pseudoregistrikood.
8. Taotlust lugedes (punktis D) nähtub, et Statistikaameti töötaja teeb HTMile taotluse EHISE andmete kohta. Lisaks sellele viivad Statistikaameti töötajad läbi andmete umbisikustamise/pseudonüümimise (p 7.1). Selle kirjelduse põhjal saab Statistikaametit pidada volitatud töötlejaks. Kui see nii on, palun täiendada taotluse lisa 1.
9. Punktis 7.2 nähtub, et projekti jaoks ette valmistatud umbisikustatud andmeid ei säilitata. Kas see tähendab, et nii kui analüüsimine on ära toimunud, need andmed kustutatakse? Kas need kustuvad kohe ka Statistikaameti serverist või säilivad need seal siiski mõnda aega?
10. Palun täpsustada punktis 7, kui kaua pääsevad uuringu läbiviijad Statistikaameti keskkonnale ligi.
11. Punktis 8 on leitud, et andmesubjektide teavitamine ei ole põhjendatud. Andmesubjekti teavitamise kohustus tuleneb isikuandmete kaitse üldmäärusest. Üldmäärus küll kehtestab ka teavitamata jätmise alused, kuid neid saab rakendada pigem erandlikel asjaoludel. Praegusel juhul ei nähtu, et oleksid sellised erandlikud asjaolud, mis takistavad inimeste teavitamist. Teavitada on võimalik läbi meedia, ministeeriumi kodulehe (enne päringute tegemist) jms, seega palun Teil uuesti kaaluda andmesubjekti teavitamise võimalusi.

Palun hiljemalt **06.10.2023** taotluses esinevad puudused kõrvaldada ning selgitused ja täpsustused taotlusvormile sisse viia. Muudatused palun algtekstist eristada. Eetikakomitee otsus palun esitada esimesel võimalusel. Ühtlasi pikendan teadusuuringu loa menetlemise tähtaega inspeksioonile eetikakomitee kooskõlastuse edastamisest arvates 10 tööpäeva.

Tähtajaks puuduste kõrvaldamata jätmise korral võib inspeksioon vastavalt haldusmenetluse seaduse § 15 lg 3 jätta taotluse läbi vaatamata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Agnes Järvela

jurist

peadirektori volitusel